

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

6. srpnja 2023.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2011/95/EU – Standardi za priznavanje statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite – Članak 14. stavak 4. točka (b) – Opoziv statusa izbjeglice – Državljanin treće zemlje koji je pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo – Opasnost za društvo – Test proporcionalnosti”

U predmetu C-402/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Raad van State (Državno vijeće, Nizozemska), odlukom od 15. lipnja 2022., koju je Sud zaprimio 20. lipnja 2022., u postupku

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

protiv

M. A.

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen (izvjestitelj), potpredsjednik Suda, P. G. Xuereb, T. von Danwitz i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za M. A., R. C. van den Berg, *advocaat*,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i H. S. Gijzen, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, Z. Biró-Tóth i M. Z. Fehér, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, J. Hottiaux i F. Wilman, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: nizozemski

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 17. svibnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 14. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe M. A., državljanina treće zemlje, i Staatssecretarisa van Justitie en Veiligheid (državni tajnik za pravosuđe i sigurnost, Nizozemska) (u daljnjem tekstu: državni tajnik) u pogledu odluke tog državnog tajnika o odbijanju njezina zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Pravni okvir

- 3 Uvodna izjava 12. Direktive 2011/95 glasi kako slijedi:

„Glavni je cilj ove Direktive, s jedne strane, osigurati da države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i, s druge strane, osigurati da minimalna razina pogodnosti bude dostupna tim osobama u svim državama članicama.”
- 4 U članku 1. te direktive određuje se:

„Cilj je ove Direktive utvrditi standarde u pogledu kvalifikacije državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, jedinstvenog statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaja odobrene zaštite.”
- 5 U skladu s člankom 12. stavkom 2. navedene direktive:

„Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva nemaju pravo na stjecanje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati:

  - (a) da su počinili zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti kako je definirano međunarodnim instrumentima izrađenim kako bi se predvidjele odredbe u pogledu takvih zločina;
  - (b) da su počinili teško nepolitičko kazneno djelo izvan zemlje u koju su izbjegli prije nego su bili prihvaćeni kao izbjeglice, što znači prije izdavanja dozvole boravka na temelju odobrenog statusa izbjeglice [...]”
- 6 U članku 13. te direktive navodi se:

„Države članice odobravaju status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III.”

7 U članku 14. stavcima 4. i 5. Direktive 2011/95 navodi se:

„4. Države članice mogu opozvati, poništiti ili odbiti obnoviti status izbjeglice koji je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko tijelo ako:

[...]

(b) dotična osoba, s obzirom [na to] da je pravomoćno osuđena za [osobito] teško kazneno djelo, predstavlja opasnost za društvo države članice.

5. U slučajevima koji su opisani u stavku 4., države članice mogu odlučiti ne odobriti status izbjeglice ako takva odluka još nije bila donesena.”

8 Člankom 17. stavcima 1. i 3. te direktive pojašnjava se:

„1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva nemaju pravo na supsidijarnu zaštitu ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati da:

[...]

(b) su počinili teško kazneno djelo;

[...]

3. Države članice mogu isključiti državljan[in]a treće zemlje ili osobu bez državljanstva od prava na supsidijarnu zaštitu ako je dotična osoba prije svog dolaska u državu članicu počinila jedno ili više kaznenih djela izvan područja primjene stavka 1., a koja bi bila kažnjiva kaznom zatvora da su počinjena u dotičnoj državi članici, i ako je dotična osoba napustila svoju zemlju podrijetla isključivo da bi izbjegla kažnjavanje koje proizlazi iz tih kaznenih djela.”

9 Članak 21. stavak 2. točka (b) navedene direktive glasi kako slijedi:

„Ako nije zabranjeno međunarodnim obvezama navedenim u stavku 1., države članice mogu prisilno udaljiti ili vratiti izbjeglicu, bez obzira je li mu status službeno priznat ili nije, ako:

[...]

(b) dotična osoba, s obzirom [na to] da je pravomoćno osuđena za [osobito] teško kazneno djelo, predstavlja opasnost za društvo države članice.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

10 Osoba M. A. je 5. srpnja 2018. podnijela zahtjev za međunarodnu zaštitu u Nizozemskoj.

11 Odlukom od 12. lipnja 2020. državni tajnik odbio je taj zahtjev. U toj je odluci naveo da smatra da osoba M. A. opravdano strahuje od proganjanja u svojoj zemlji podrijetla, ali je pravomoćno osuđen zbog osobito teškog kaznenog djela te stoga predstavlja opasnost za društvo.

- 12 Državni tajnik svoj je zaključak u tom pogledu temeljio na činjenici da je osoba M. A. tijekom 2018. pravomoćnom presudom osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 24 mjeseca jer je, iste večeri, počinila tri seksualna napada, pokušaj seksualnog napada i krađu mobilnog telefona.
- 13 Osoba M. A. je protiv odluke od 12. lipnja 2020. podnijela tužbu.
- 14 Presudom od 13. srpnja 2020. prvostupanjski sud poništio je tu odluku na osnovi toga što državni tajnik nije dostatno obrazložio, s jedne strane, da djela koja je počinila osoba M. A. imaju takvu težinu da to opravdava odbijanje odobrenja statusa izbjeglice te, s druge strane, da osoba M. A. predstavlja stvarnu, trenutačnu i dovoljno ozbiljnu opasnost za neki od temeljnih interesa društva.
- 15 Protiv te presude državni je tajnik podnio žalbu Raadu van State (Državno vijeće), sudu koji je uputio zahtjev.
- 16 U potporu toj žalbi tvrdi, kao prvo, da djela koja se stavljaju na teret osobi M. A. treba smatrati jedinstvenim djelom koje, s obzirom na prirodu tih djela, izrečenu kaznu i uznemirujući učinak navedenih djela za nizozemsko društvo, čini osobito teško kazneno djelo. Kao drugo, tvrdi da osuđujuća presuda protiv osobe M. A. zbog osobito teškog kaznenog djela načelno pokazuje da ona predstavlja opasnost za društvo.
- 17 Sud dvoji u pogledu elemenata koje treba uzeti u obzir kako bi se utvrdilo mora li se kazneno djelo za koje je državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen smatrati osobito teškim, u smislu članka 14., stavka 4. točke (b) Direktive 2011/95. Osim toga, s obzirom na neslaganje stranaka u pogledu opsega pojma „opasnost za društvo”, sud koji je uputio zahtjev preuzima prethodna pitanja koja je postavio Conseil d’État (Državno vijeće, Belgija) u predmetu C-8/22.
- 18 U tim je okolnostima Raad van State (Državno vijeće) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
  - „1. Kada je kazneno djelo tako , osobito teško’ u smislu članka 14. stavka 4. *initio* i točke (b) Direktive [2011/95] može li država članica osobi kojoj je potrebna međunarodna zaštita odbiti status izbjeglice?

Jesu li kriteriji koji se primjenjuju za ,teško kazneno djelo’ u smislu članka 17. stavka 1. *initio* i točke (b) Direktive [2011/95] i navedeni su u točki 56. presude Suda od 13. rujna 2018., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713) relevantni prilikom ocjene postojanja ,osobito teškog kaznenog djela’? Ako jesu, postoje li i dodatni kriteriji koji dovode do toga da se kazneno djelo mora kvalificirati , osobito’ teškim?
  2. Treba li članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive 2011/95 tumačiti na način da se njime predviđa da je prijetnja za društvo utvrđena samom činjenicom da je osoba sa statusom izbjeglice pravomoćno osuđena za osobito teško kazneno djelo ili ga treba tumačiti na način da se njime predviđa da sama pravomoćna osuđujuća presuda za osobito teško kazneno djelo nije dovoljna kako bi se utvrdilo postojanje prijetnje za društvo?
  3. Ako sama pravomoćna osuđujuća presuda za osobito teško kazneno djelo nije dovoljna za utvrđivanje postojanja prijetnje za društvo, treba li članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive [2011/95] tumačiti na način da se njime zahtijeva da država članica dokaže da tužitelj nakon osuđujuće presude i dalje predstavlja prijetnju za društvo? Treba li država članica utvrditi da je ta prijetnja stvarna i trenutačna ili je dovoljno postojanje potencijalne prijetnje? Treba li

članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive [2011/95], zasebno ili u vezi s načelom proporcionalnosti, tumačiti na način da se njime dopušta opoziv statusa izbjeglice samo ako je taj opoziv proporcionalan i ako je prijetnja koju osoba s tim statusom predstavlja dovoljno ozbiljna kako bi se opravdao taj opoziv?

4. Ako država članica ne treba dokazati da tužitelj nakon osuđujuće presude i dalje predstavlja prijetnju za društvo i da je ta prijetnja stvarna, trenutačna i dovoljno ozbiljna kako bi se opravdao opoziv statusa izbjeglice, treba li članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive 2011/95 tumačiti na način da podrazumijeva da je prijetnja za društvo u načelu utvrđena činjenicom da je osoba sa statusom izbjeglice pravomoćno osuđena za osobito teško kazneno djelo, ali da dotična osoba može dokazati da ne predstavlja ili više ne predstavlja takvu prijetnju?”

Prethodna pitanja

Prvo pitanje

- 19 Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti postavlja pitanje na temelju kojih kriterija se kazneno djelo može smatrati „[osobito] teškim kaznenim djelom” u smislu članka 14. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/95.
- 20 Člankom 14. stavkom 4. točkom (b) Direktive 2011/95 predviđa se da države članice mogu opozvati odobreni status izbjeglice ako dotična osoba, s obzirom na to da je pravomoćno osuđena za osobito teško kazneno djelo, predstavlja opasnost za društvo države članice u kojoj se nalazi.
- 21 Člankom 14. stavkom 5. te direktive predviđeno je da u situacijama opisanima u članku 14. stavku 4. navedene direktive, države članice mogu odlučiti ne dodijeliti status izbjeglice državljaninu treće zemlje ako još nije donesena odluka o njegovu zahtjevu za međunarodnu zaštitu.
- 22 Iz točaka 27. do 42. današnje presude, opći povjerenik za izbjeglice i osobe bez državljanstva (izbjeglica koja je počinila teško kazneno djelo) (C-8/22), proizlazi da primjena članka 14. stavka 4. točke (b) te direktive podliježe ispunjenju dvaju različitih uvjeta koji se odnose, prvo, na činjenicu da je dotični državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo i, drugo, da je utvrđeno da on predstavlja opasnost za društvo države članice u kojoj se nalazi.
- 23 Kada je riječ o prvom od tih uvjeta, valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj praksi Suda, iz zahtjeva za ujednačenu primjenu prava Unije kao i načela jednakosti proizlazi da pojmovi iz odredbe prava Unije koja ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja svojeg smisla i dosega trebaju u cijeloj Uniji imati autonomno i ujednačeno tumačenje (vidjeti u tom smislu presude od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 36. i od 15. studenoga 2022., Senatsverwaltung für Inneres und Sport, C-646/20, EU:C:2022:879, t. 40.).
- 24 U tom pogledu, s obzirom na to da članak 14. stavak 4. točka (b) te direktive niti bilo koja druga odredba navedene direktive ne definira pojam „osobito teškog kaznenog djela”, oni se moraju tumačiti u skladu s njihovim uobičajenim značenjem u svakodnevnom jeziku, uzimajući u obzir kontekst u kojima se koriste i ciljeve koji se nastoje ostvariti propisima kojima pripadaju (vidjeti u tom smislu presudu od 7. rujna 2022., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Priroda prava na boravak na temelju članka 20. UFEU-a), C-624/20, EU:C:2022:639, t. 28. i navedenu sudsku praksu).

- 25 Najprije, kada je riječ o uobičajenom značenju izraza „osobito teško kazneno djelo” u svakodnevnom jeziku, treba napomenuti, s jedne strane, da pojam „kazneno djelo” u ovom kontekstu označava radnju ili propust koji predstavlja tešku povredu pravnog poretka dotičnog društva i koja se, stoga, kao takva unutar tog društva kažnjava.
- 26 S druge strane, činjenica da se izrazom „[osobito] teško” dodaju dvije kvalifikacije tom pojmu kaznenog djela upućuje na, kako je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 38. svojeg mišljenja, posebnu težinu kaznenog djela.
- 27 Nadalje, što se tiče konteksta u kojem se koristi pojam „[osobito] teško kazneno djelo”, važno je, prije svega, istaknuti da članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 predstavlja odstupanje od pravila utvrđenog u članku 13. te direktive u skladu s kojim države članice dodjeljuju status izbjeglice svakom državljaninu treće zemlje koji ispunjava uvjete da se smatra izbjeglicom. Ta se odredba stoga mora usko tumačiti (vidjeti po analogiji presudu od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 52.).
- 28 Kao drugo, dok se određenim odredbama Direktive 2011/95, poput članka 12. stavka 2. točke (a) pojašnjava posebna priroda kaznenih djela na koja se one odnose, članak 14. stavak 4. točka (b) te direktive obuhvaća svako „[osobito] teško kazneno djelo”.
- 29 Kao treće, s obzirom na to da članak 12. stavak 2. točka (b) Direktive 2011/95, koji se odnosi na „teško nepolitičko kazneno djelo”, i članak 17. stavak 1. točka (b) te direktive, koji se odnosi na „teško kazneno djelo”, također imaju za cilj lišiti međunarodne zaštite državljanina treće zemlje koji je počinio kazneno djelo određenog stupnja težine, za potrebe tumačenja članka 14. stavka 4. točke (b) te direktive trebalo bi uzeti u obzir sudsku praksu Suda u vezi s tim odredbama.
- 30 S jedne strane, iz te sudske prakse proizlazi da se nadležno tijelo dotične države članice može pozvati na razlog za isključenje iz članka 12. stavka 2. točke (b) i članka 17. stavka 1. točke (b) Direktive 2011/95 – koji se odnosi na to da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu počinio teško kazneno djelo – tek nakon što je u svakom pojedinačnom slučaju procijenilo konkretne činjenice koje su mu poznate kako bi utvrdilo postoje li ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati da su djela koja je počinila dotična osoba, koja usto ispunjava kriterije za stjecanje zahtijevanog statusa, obuhvaćena tim razlogom za isključenje, pri čemu ocjena težine predmetnog kaznenog djela zahtijeva sveobuhvatnu provjeru svih okolnosti svojstvenih predmetnom pojedinačnom slučaju (vidjeti u tom smislu presude od 2. travnja 2020., Komisija/Poljska, Mađarska i Češka Republika (Privremeni mehanizam premještaja podnositeljâ zahtjeva za međunarodnu zaštitu), C-715/17, C-718/17 i C-719/17, EU:C:2020:257, t. 154. i od 22. rujna 2022., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság i dr., C-159/21, EU:C:2022:708, t. 92.).
- 31 S jedne strane, što se konkretnije tiče kriterija koji se koriste za procjenu stupnja težine kaznenog djela u svrhu primjene članka 17. stavka 1. točke (b) Direktive 2011/95, Sud je presudio da je kriterij kazna izrečena prema kaznenom pravu dotične države članice od posebne važnosti za tu svrhu, ali sama po sebi nije odlučujuća (vidi u tom smislu presudu od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 55.).
- 32 Osim toga, u točki 56. te presude od 13. rujna 2018., Ahmed (C-369/17, EU:C:2018:713), Sud se pozvao na izvješće Europskog potpornog ureda za azil (EASO) od siječnja 2016. naslovljeno „Isključenje: članci 12. i 17. Direktive o kvalifikacijama (2011/95/EU)” u kojem se u točki 3.2.2. u odnosu na članak 17. stavak 1. točku (b) Direktive 2011/95 preporučuje da se težina kaznenog djela koja bi mogla dovesti do isključenja osobe iz supsidijarne zaštite ocjenjuje na temelju više

kriterija poput, među ostalim, naravi djela u pitanju, prouzročene štete, vrste postupka za kazneni progon i zakonom predviđene kazne te hoće li većina sudova djelo u pitanju također smatrati teškim kaznenim djelom.

- 33 Ujedno, četvrto, iz usporedbe članka 12., 14., 17. i 21. Direktive 2011/95 razvidno je da je zakonodavac Unije nametnuo različite zahtjeve u pogledu stupnja težine kaznenih djela na koje se može pozivati kako bi se opravdala primjena razloga za isključenje ili ukidanje međunarodne zaštite ili protjerivanje izbjeglice.
- 34 Tako se u članku 17. stavku 3. Direktive 2011/95 navodi počinjenje „jednog ili više kaznenih djela”. U članku 12. stavku 2. točki (b) i članku 17. stavku 1. točki (b) te direktive upućuje se, kao što je to navedeno u točki 29. ove presude, na počinjenje „teškog kaznenog djela”. Suprotno tomu, zakonodavac Unije odlučio je koristiti iste izraze u članku 14. stavku 4. točki (b) i članku 21. stavku 2. točki (b) te direktive, zahtijevajući da dotični državljanin treće zemlje bude pravomoćno osuđen za „osobito teško kazneno djelo”.
- 35 Iz toga proizlazi da se upotrebom, u članku 14. stavku 4. točki (b) Direktive 2011/95, izraza „osobito teško kazneno djelo” pokazuje izbor zakonodavca Unije da primjenu te odredbe podvrgne ispunjenju, osobito, posebno strogog uvjeta, koji se odnosi na postojanje pravomoćne osude za kazneno djelo iznimne težine, veće od one za kaznena djela koja mogu opravdati primjenu članka 12. stavka 2. točke (b) ili članka 17. stavka 1. točke (b) i članka 17. stavka 3. te direktive.
- 36 Naposljetku, glavni cilj Direktive 2011/95 – kako proizlazi iz članka 1. te direktive i njezine uvodne izjave 12., naime osigurati da sve države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i osigurati da minimalna razina pogodnosti bude dostupna tim osobama u svim državama članicama – također zahtijeva strogo tumačenje članka 14. stavka 4. točke (b) te direktive.
- 37 Iz svega navedenog proizlazi da se članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 može primijeniti samo na državljanina treće zemlje koji je pravomoćno osuđen za kazneno djelo čija posebna obilježja dopuštaju da ga se smatra iznimno teškim jer se radi o jednom od kaznenih djela kojim se najviše ugrožava pravni poredak dotičnog društva.
- 38 U tom pogledu, iako se procjena stupnja težine određenog kaznenog djela za potrebe primjene Direktive 2011/95 mora provesti, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 23. ove presude, na temelju standardnih i zajedničkih kriterija, ostaje činjenica da, s obzirom na trenutačno stanje prava Unije, kazneno pravo država članica ne podliježe općim mjerama usklađivanja. Stoga, ta se procjena mora provesti uzimajući u obzir izbore koji su doneseni u okviru kaznenopravnog sustava dotične države članice u pogledu utvrđivanja kaznenih djela kojima se najviše ugrožava pravni poredak društva.
- 39 Međutim, s obzirom na to da je ta odredba usmjerena na pravomoćnu osuđujuću presudu za „osobito teško kazneno djelo” u jedini i da se mora usko tumačiti, njezina primjena može biti opravdana samo u slučaju pravomoćne osuđujuće presude za kazneno djelo koje, uzeto zasebno, potpada pod pojam „osobito teškog kaznenog djela”, što znači da je stupanja težine iz točke 37. ove presude, pri čemu je navedeno da se taj stupanj težine ne može postići kumulacijom odvojenih kaznenih djela od kojih niti jedno ne predstavlja, kao takvo, osobito teško kazneno djelo.

- 40 Osim toga, kako to proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 30. ove presude, ocjena stupnja težine kaznenog djela za koje je državljanin treće zemlje osuđen uključuje ocjenu svih okolnosti specifičnih za predmet u pitanju. U tom pogledu, obrazloženje osuđujuće presude od velike je važnosti za utvrđivanje tih okolnosti, s obzirom na to da se u tom obrazloženju navodi ocjena nadležnog kaznenog suda ponašanja dotičnog državljanina treće zemlje.
- 41 Nadalje, između ostalih okolnosti koje se moraju uzeti u obzir kako bi se procijenilo dostiže li kazneno djelo stupanj ozbiljnosti naveden u točki 37. ove presude, priroda i visina zapriječene kazne i, *a fortiori*, izrečene kazne su od ključne važnosti.
- 42 Stoga, u onoj mjeri u kojoj je primjena članka 14. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/95 ograničena na kaznena djela iznimne težine, samo kazneno djelo za koje je izrečena osobito teška kazna u svjetlu ljestvice kazni koji se općenito primjenjuje u dotičnoj državi članici može se smatrati „osobito teškim kaznenim djelom” u smislu te odredbe.
- 43 Osim zapriječenih i izrečenih kazni, na tijelu nadležnom za utvrđivanje, pod nadzorom nadležnih sudova, posebno je da vodi računa o prirodi počinjenog kaznenog djela, u mjeri u kojoj to može pridonijeti isticanju razmjera štete nanesene pravnom poretku dotičnog društva, te svim okolnostima u vezi s počinjenjem kaznenog djela, posebno svih olakotnih ili otegotnih okolnosti, namjerne ili nenamjerne naravi tog kaznenog djela, kao i naravi i razmjerima štete nastale navedenim kaznenim djelom.
- 44 Relevantna može biti i priroda kaznenog postupka koji se primjenjuje u procesuiranju predmetnog kaznenog djela, ako odražava stupanj težine koji su kaznenopravna tijela pripisala tom kaznenom djelu.
- 45 S druge strane, mogući odjek predmetnog kaznenog djela u medijima ili u javnosti ne može se, s obzirom na bitno subjektivnu i nerelevantnu prirodu takve okolnosti, uzeti u obzir za potrebe primjene članka 14. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/95.
- 46 Također valja precizirati da s obzirom na to da, kao što je to vidljivo iz točke 40. ove presude, ocjena predmetnog kaznenog djela uključuje ocjenu svih okolnosti specifičnih za predmetni slučaj, kriteriji za ocjenu navedeni u točkama 40. do 44. ove presude nisu taksativno navedeni i stoga se mogu, ako je potrebno, nadopuniti dodatnim kriterijima.
- 47 U tom kontekstu, iako države članice mogu propisati minimalne pragove namijenjene olakšavanju jedinstvene primjene te odredbe, takvi pragovi nužno moraju biti u skladu sa stupnjem ozbiljnosti navedenim u točki 37. ove presude i ni u kojem slučaju ne smiju omogućiti utvrđivanje „osobito teške” prirode kaznenog djela o kojem je riječ a da nadležno tijelo nije provelo sveobuhvatno ispitivanje svih okolnosti specifičnih za pojedini slučaj (vidjeti, po analogiji, presudu od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 55.).
- 48 Stoga, na prvo pitanje valja odgovoriti da se članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 mora tumačiti na način da „osobito teško kazneno djelo” u smislu te odredbe, jest kazneno djelo koje, s obzirom na svoje značajke, ima iznimnu težinu s obzirom na to da je jedno od kaznenih djela kojima se najviše ugrožava pravni poredak dotičnog društva. U svrhu procjene je li kazneno djelo za koje je državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen takvog stupnja ozbiljnosti, posebno treba uzeti u obzir zapriječenu kaznu i kaznu izrečenu za to kazneno djelo, prirodu kaznenog djela, sve

otegotne ili olakotne okolnosti, je li navedeno kazneno djelo počinjeno s namjerom ili nije, prirodu i opseg štete prouzročene tim kaznenim djelom te postupak koji se primjenjuje za njegovo suzbijanje.

Drugo pitanje

- 49 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li se članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 tumačiti tako da se postojanje prijetnje društvu države članice u kojoj se dotični državljanin treće zemlje nalazi može smatrati utvrđenim samo zato što je taj državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo.
- 50 Kako je to navedeno u točki 22. ove presude, iz točaka 27. do 42. današnje presude, opći povjerenik za izbjeglice i osobe bez državljanstva (izbjeglica koja je počinila teško kazneno djelo) (C-8/22), proizlazi da primjena članka 14. stavka 4. točke (b) te direktive podliježe ispunjenju dvaju različitih uvjeta koji se odnose, prvo, na činjenicu da je dotični državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo i, drugo, da je utvrđeno da on predstavlja opasnost za društvo države članice u kojoj se nalazi.
- 51 Stoga se ne može smatrati, a da se pritom ne zanemari izbor zakonodavca Unije, da je činjenica da je jedan od ovih dvaju uvjeta ispunjen dovoljna da se utvrdi da je i drugi također ispunjen.
- 52 Stoga na drugo pitanje valja odgovoriti na način da se članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 treba tumačiti tako da se postojanje prijetnje društvu države članice u kojoj se dotični državljanin treće zemlje nalazi ne može smatrati utvrđenim samo zato što je taj državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo.

Treće i četvrto pitanje

- 53 Svojim trećim i četvrtim pitanjem, koja bi trebalo ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li se članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95 tumačiti na način da primjena te odredbe ovisi o utvrđivanju nadležnog tijela da je prijetnja koju dotični državljanin treće zemlje predstavlja za društvo države članice u kojoj se nalazi stvarna, trenutačna i ozbiljna te da opoziv statusa izbjeglice predstavlja mjeru razmjernu toj prijetnji.
- 54 Iz točaka 47. do 65. današnje presude, opći povjerenik za izbjeglice i osobe bez državljanstva (izbjeglica koja je počinila teško kazneno djelo) (C-8/22), proizlazi da se mjera iz članka 14. stavka 4. točke (b) Direktiva 2011/95 može usvojiti samo ako dotični državljanin treće zemlje predstavlja stvarnu, trenutačnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju za jedan od temeljnih interesa društva države članice u kojoj se nalazi. U okviru ocjene postojanja ove prijetnje dužnost je nadležnog tijela izvršiti procjenu svih okolnosti specifičnih za pojedini predmetni slučaj.
- 55 Nadalje, kao što je to navedeno u točkama od 66. do 70. te presude, to tijelo mora odvagnuti, s jedne strane, prijetnju koju dotični državljanin treće zemlje predstavlja društvu države članice u kojoj se nalazi i, s druge strane, prava koja moraju biti zajamčena, u skladu s Direktivom 2011/95, osobama koje ispunjavaju materijalne uvjete iz članka 2. točke (d) te direktive, s ciljem utvrđivanja predstavlja li donošenje mjere iz članka 14. stavka 4. točke (b) te direktive mjeru razmjernu toj prijetnji.

- 56 Slijedi da je na treće i četvrto pitanje potrebno odgovoriti na način da članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive 2011/95 treba tumačiti na način da primjena te odredbe ovisi o utvrđivanju nadležnog tijela da je prijetnja koju dotični državljanin treće zemlje predstavlja za društvo države članice u kojoj se nalazi stvarna, trenutačna i dovoljno ozbiljna te da opoziv statusa izbjeglice predstavlja mjeru razmjernu toj prijetnji.

Troškovi

- 57 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 14. stavak 4. točku (b) Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite**

treba tumačiti na način da:

„osobito teško kazneno djelo” u smislu te odredbe, jest kazneno djelo koje, s obzirom na svoje značajke, ima iznimnu težinu s obzirom na to da je jedno od kaznenih djela kojima se najviše ugrožava pravni poredak dotičnog društva. U svrhu procjene je li kazneno djelo za koje je državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen takvog stupnja ozbiljnosti, posebno treba uzeti u obzir zapriječenu kaznu i kaznu izrečenu za to kazneno djelo, prirodu kaznenog djela, sve otegotne ili olakotne okolnosti, je li navedeno kazneno djelo počinjeno s namjerom ili nije, prirodu i opseg štete prouzročene tim kaznenim djelom te postupak koji se primjenjuje za njegovo suzbijanje.

- 2. Članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95**

treba tumačiti na način da se:

postojanje prijetnje društvu države članice u kojoj se dotični državljanin treće zemlje nalazi ne može smatrati utvrđenim samo zato što je taj državljanin treće zemlje pravomoćno osuđen za osobito teško kazneno djelo.

- 3. Članak 14. stavak 4. točka (b) Direktive 2011/95**

treba tumačiti na način da:

primjena te odredbe ovisi o utvrđivanju nadležnog tijela da je prijetnja koju dotični državljanin treće zemlje predstavlja za društvo države članice u kojoj se nalazi stvarna, trenutačna i dovoljno ozbiljna te da opoziv statusa izbjeglice predstavlja mjeru razmjernu toj prijetnji.

Potpisi